

Λεξιλόγιο

- αβκότσουβηον (το) = το τσόφλι του αυγού
 αρκόπεληος (ο) = θεότρεπλος
 βιτσιά (η) = κύπημε με βίτσα (φρεσκοκομμένος κλάδος που ριγίζει πιο εύκολα
 γιά = ή
 δκιανευτή = να σεργιανίσει
 δκιαηοϊσμένη (η) = συηηογισμένη
 εθαρήαμεν = ενομίσαμεν
 εξιτρούηηισεν = ξεπέρασε το παηάτι στο ύψος
 εσεϊττανεύτην = του μπήκε καχυποψία
 καθαπάς (ο) = θόρυβος
 κουγκιάν (η) = σπρώξιμο
 ηαχού – κατά ηαχού = κατά τύχη, τυχαία
 ούφφου = ωχ
 πάπιρο = πάπια
 πατίμ-πατίν = πάτημα στις μύτες των ποδιών, ακροποδητί
 πατσόγερος (ο) = παηιόγερος
 περιχάρηση (η) = γλήντι, διασκέδαση
 ποηιφάιν (το) = υπόηειμμα του σαπουνιού (μικρό κομμάτι)
 ροκόπος (ο) = υηιοτόμος
 (να) σιουρκαστή = να είναι σίγουρος, να βεβαιωθεί
 σσιός (το) = σκιά
 τσηκκούριν (το) = τσεκούρι
 τσιμηίμ = ηίγο

Η ΕΛΙΟΔΙΑΛΟΓΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

του Πέτρου Στυφianού

Διαλέγουν 'πόψε τις ελιές στην τσάμπρα τ' Αναστάση
 κι είν οι σωροί πανύψηλοι που θε να χωριστούνε.
 Κάτω απ' της λάμπας τ' ωχρό φώς μαζεύονται στο σπίτι
 κάν δώδεκα κάν δεκατρείς γείτονες τ' Αναστάση
 κι ως μια ντουζίνα από παιδιά κι αγγονικά δικά του
 στρωθήκανε στο διάλεγμα του λιόκαρπου κι αρχίζουν
 την ίδια κι όλας τη στιγμή ξεχωριστά να βάζουν
 τις χαλκοπράσινες ελιές, για σπάσιμο σκοπώντας
 κι άλλο 'να δίπλα τους σωρό φτιάχνουνε για τις μαύρες
 που θα ξεκρίνουν κι απ' αυτές στο τέλος ποιές θα στείλουν
 στον λιόμυλο για λυώσιμο, λάδι γλυκό να βγάλουν
 και ποιές θα βάλουν στις βαθειές βαρέλλες για να φτιάσουν
 και το προσφάγι του φτωχού και το μεζέ τ' αρχόντου.
 Κείνες τις ώρες τις μακρές, τις σκοτεινές, που βρέχει
 με το τουλούμι κι ο βοριάς σφυρίζει μανιασμένα
 ο Θεμιστός, παραμυθάς μεγάλος, ξακουσμένος
 αρχίζει τη διήγηση του Τρίμματος, του Δράκου
 και του Τυρίμου, ξακουστού για τις πολλές κλεψιές του,
 που ξάφριζε μαλάματα, κι ολόκληρους χασνέδες
 από παλάτια βασιλιών κι άλλων της γης μεγάλων
 μα στα στερνά θε να πιαστεί, σαν πιάνουντ' απ' τη μύτη
 και τα πιο ζύπνια τα πουλιά και θε να ξεπληρώσει
 στερνά με το κεφάλι του τις άμετρες κλεψιές του.
 Στο τέλος, το παραμυθά θε να τους πει το μύθο:
 Ήταν, τους λέγει, μια φορά κι έναν καιρό, μεγάλος
 παραμυθάς, που μάγευε τον κόσμο,
 μα σύγχρονα και ποιητής, ο ξακουστός Φιρντούσι.
 Μια μέρα πήρε μήνυμα να πάει στο παλάτι
 τι τον ζητούσεν ο τρανός, της χώρας ο Σουλτάνος
 ο ξακουστός Σεμπουκτεκίν, το καύχημα της χώρας
 που του παράγγειλε, μαθές, τα «Σαχναμέ» να γράψει
 που παραδώσεις θά 'σωζαν, μύθους και παραμύθια
 για κάθε μίαν ξεχωριστά της χώρας δυναστεία
 βασιλικιά, που κράτησε μέχρι τις μέρες κείνες,
 χρόνι' άμετρα κι αριθμητα και χρόνια δοξασμένα.
 Κι ο πολυχρονεμένος τους σουλτάνος τού 'χε τάξει
 ένα φλουρί να τούδινε για τον κάθε του στίχο.

Σάν, όμως, είδε τη δουλειά με τις χιλιάδες στίχους
μετάνοιωσε! Τι θα 'δινε σωστά 'ξήντα χιλιάδες
χρυσά φλουριά· τόσ' ήτανε κι οι στίχοι του βιβλίου.
Σκέφτηκε, ξανασκέφτηκε κι όπως τον συμβούλεψαν
οι σύμβουλοι του παλατιού, πρότεινε να του δώσει
μόν' ένα δράμι τ' ασημιού για τον κάθε του στίχο.
Μα θύμωσε, πικράθηκε κι' έφυγε κι απ' τη χώρα
ο ποιητής, τι δούλεψε κοντά στα τριάντα χρόνια
για να τελειώσει το μακρύ, το πιο μακρύ στον κόσμο
ποίημα π' ως τώρα γράφτηκε· και φεύγοντας αφήνει
ένα του ακόμα ποίημα, μια σάτιρα, που τσούζει
γι' αυτά του τα καμώματα τον άρχοντα της χώρας.
Εκλεισε σ' ένα φάκελο τη σάτιρά του τούτη
αφήνοντας παραγγελιά και σ' αυλικούς κι αρχόντους
να μην τη δώσουν στον Μαχμούτ, παρά μονάχα τότες
σαν θα περάσουν είκοσι τουλάχιστον ημέρες
απ' τη θανή του ποιητή. Μα κείν' αμέσως τρέξαν
και δώσαν στο σουλτάνο τους το γράμμα του Φιρντούσι.
Φύσαγε και ξεφύσαγε σα διάβασε το γράμμα
απ' το θυμό ο Σεμπουκτεκίν, μα κιόλας ο Φιρντούσι
είχε πετάξει μακριά, φτάνοντας στην πατρίδα.
Σαν όμως αποφάσισε το «Σαχναμέ» να πάρει
στα χέρια και το διάβασμα ν' αρχίσει του βιβλίου
τόσο πολύ γητεύτηκε, που ξαναμετανοιώνει
γιατί τη συμφωνία του δεν τήρησε την πρώτη.
Εστειλε τότες το ποσόν, το πούχε συμφωνήσει
στον ποιητή, τ' ασύγκριτου του «Σαχναμέ» το βάρδο.
Ασκημον όμως θέλησε παιγνίδι για να παίξει
η μοίρα, τι σαν έφτασαν στου ποιητή τη χώρα
με τις γκαμήλες θησαυρούς, χρυσάφι φορτωμένες
τη μέρ' αυτή γινότανε και του ποιητή η κηδεία...
Έτσι τελειώναν τη βραδιά με μύθους, παραμύθια
που των φτωχών φτεράκιζεν όνειρα μα κι ελπίδες
και τους ξεστράκιζε, μαθές, κι από τα βάσανά τους
ίσαμε τ' άλλο δειλινό και το μακρύ νυχτέρι
που θ' άρχιζε του Θεμιστού τ' άλλο του παραμύθι.

Από την ποιητική συλλογή του
«Ο Μέγας Παν δεν πέθανε»